

Telegraful Român

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 14 cor., 6 luni 7 cor., 3 luni 3 cor. 50 fil.
Pentru monarhie pe an 16 cor., 6 luni 8 cor., 3 luni 4 cor.
Pentru străinătate pe an 24 cor., 6 luni 12 cor., 3 luni 6 cor.

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze

Administrației ziarului «Telegraful Român», Sibiu, str. Măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției «Telegrafului Român», str. Măcelarilor Nr. 45.
Scrisori nefrancate se refuză. — Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fil., — de douăori 24 fil., — de trei ori 30 fil.
rândul cu litere garmond.

Sesiunea dietei.

Sibiu, 15 Octomvrie n.

Mâne, în 16 Octomvrie nou, se deschide în Budapesta noua sesiune parlamentară, care de astădată va fi mai lungă decât cele două din urmă și la tot cazul și mai interesantă. Se vor da lupte grele de cuvinte în dietă, pe diferite teme, și cei din majoritatea compactă opozițională vor căuta să facă greutatea unde numai se poate guvernului, silit a se rezima pe o minoritate parlamentară, compusă și ea din mai multe partide, cu diferite programe și diferite aspirațiuni.

După știrile pe cari le aduc ziarele din capitală, încă mâne, în ziua de deschidere a noarei sesiuni dietale, guvernul va prezenta camerei următoarele trei proiecte urgente de lege: Despre indemnizare pe alte șase luni, despre prelungirea învoelii financiare dintre Ungaria și Croația, și despre regularea plăților funcționarilor de stat, conform scumpetei de astăzi și a greutății traiului. Toate trei sunt urgente și toate trei vor trebui să fie dezbătute și votate până la finea lunii acesteia, pentruca să poată fi puse în aplicare la 1 Noemvrie n. c.

Proiectul de lege despre dreptul electoral, promis cu mare solemnitate de unii și așteptat cu și mai mare dor de alții, nu va fi depus pe biroul camerei ungare în ședința de mâne, cum era vorba, fiindcă domnul ministru *Vázsonyi* încă nu e gata cu motivarea amănunțită a diferitelor dispozițiuni, trecute în proiectul său de lege. Se crede însă, că în cursul săptămânii acesteia, ori cel mult la începutul săptămânii viitoare, va fi prezentat dietei și acest proiect de lege, a cărui soartă însă nu e de loc asigurată. Nu se știe adevărat, dacă îi va succede guvernului, cum se dorește, se câștigă din partidul compact al muncii câteva zeci de voturi, cu cari să și formeze majoritatea necesară pe seama legii electorale, ori nu-i va succede, în care cas apoi s'a dus guvernul, împreună cu proiectul său de lege, ori apoi s'a dus dieta actuală, pentru ca să facă loc alteia, compusă din oameni ieșiți din alegeri nouă dietale.

Cu privire la noua lege electorală sunt date deci următoarele posibilități: Guvernul ajunge la înțelegere cu o fracțiune mai mărișoară din partidul național al muncii, cu prețul unor anumite concesiuni, și pe calea aceasta asigură pe seama proiectului de lege al ministrului *Vázsonyi* majoritatea necesară în dietă. În cazul acesta însă legea electorală nu mai e cea originală, contemplată în lunie și promisă de contele *Eszterházy Moritz*. Guvernul prezintă dietei legea despre dreptul electoral, așa cum a fost ea promisă țării, fără a face concesiuni partidului național al muncii, dar atunci acest partid nu o votează și legea cade, împreună cu guvernul, locul căruia îl ia alt guvern; ori apoi

cade legea împreună cu dieta, pentruca guvernul rămâne, primind însărcinare de la coroană să facă alte alegeri dietale și să prezenteze legea electorală noiei diete spre votare.

Mai verosimilă ni se pare combinația primă. În schimbul unor mici concesiuni, unor neesențiale modificări, se vor găsi mai mulți deputați în partidul național al muncii, cari pentru evitarea primejdiei de a se espune unei alegeri noue și eventual de a cădea la alegere, vor vota proiectul de lege al ministrului *Vázsonyi*, ori în cazul cel mai rău, vor absenta de la votare, mai ales dacă de la conducerea partidului să va da, cum se svonește, mână liberă fiecărui deputat, ca să voteze așa cum îi dictează conștiința și convingerea în chestia dreptului electoral.

Dacă merg bine lucrurile, până la finea anului acestuia poate să fie deci votată și sancționată și noua lege electorală, asupra căreia ne vom spune părerea după ce o vom cunoaște; iar dacă se vor ivi cumva pedeci și complicațiuni, negreșit că se vor face alegeri noue dietale, pentruca noua dietă să dea țării aceea ce dorește, ce așteaptă, ce merită țara: *o lege dreaptă electorală*.

Din Austria. Pertractările lungi, cari au decurs între ministrul president austriac *Dr. Seidler* și conducătorii polonilor, au avut rezultat mulțumitor. În urma promisiunilor făcute din partea guvernului, clubul polon s'a declarat gata să voteze guvernului bugetul provisoriu pe 6 luni, evitându-se astfel recurgerea de nou la aplicarea paragrafului 14 din constituția austriacă. În comisiunea bugetară a senatului imperial austriac deputatul polon *Glombinski* a făcut declarația, că după ce clubul polon a primit de la guvern asigurarea, că și va da toate silințele să creeze stări normale în Galiția, polonii votează bugetul provisoriu. În comisiune bugetul a fost apoi votat, și acum va fi votat și din partea senatului, în care germanii cu polonii împreună formează majoritatea. Guvernul austriac mai are însă o pedecă mare de delaturat: chestia mandatorilor nimicite ale deputaților cehi. Propunerea cehilor, sprijinită de poloni, e aceea, ca parlamentul să declare de nevalide sentințele tribunalelor militare, prin urmare să declare că sunt valide și pe mai departe mandatele deputaților cehi, cari au fost condamnați, dar în urmă grațiații; iar guvernul e aplecat să facă alegeri noue în cercurile respective. Pertractările sunt încă în curs în chestia aceasta.

Impăratul german în Sofia.

Maiestatea Sa, Impăratul *Wilhelm* al Germaniei, a sosit Joi după amiază, la orele 4, cu tren special de curte și cu suită aleasă în Sofia, capitala Bulgariei, unde a fost primit cu mare solemnitate. La gară l'a așteptat regele *Ferdinand*, cu principii *Boris* și *Ciril*, apoi membrii cabinetului, în frunte cu prim-ministrul *Radoslawow*, generalii din garnizoană, diplomații statelor aliate și neutrale, deputații și dignitarii țării, iar strădele dela gară până la reședința regelui bulgar erau indesate de lume. Casele toate erau împodobite cu steaguri. Întâlnirea celor doi domnitori a fost foarte cordială. S'au îmbrățișat și sărutat. Impăratul *Wilhelm* a schimbat câteva cuvinte cu fiecare dintre cei ce i-au fost prezenți, apoi a plecat cu regele *Ferdinand* în trăsură deschisă

spre palat, fiind viu aclamat de mulțimea de pe stradă. Primarul orașului a oferit Impăratului *Wilhelm* pâine și sare, conform obiceiului țării, și a salutat în cuvinte alese pe înaltul oaspe al țării, iar împăratul german a mulțumit cu afabilitate pentru primire. Fete îmbrăcate în alb au oferit împăratului cununi și buchete de flori. Seara s'a dat prânz de gală la palat, și s'au rostit toasturi din partea celor doi domnitori. Le vom publica în întregime în numărul viitor.

Vorbirea de instalare

a P. C. Sale, părintelui **Roman R. Ciogogariu**, protosincol, vicar episcopesc al Orăzii-mari.

Cristos în mijlocul nostru! Cu suflet smerit ocup acest loc, la care, din îndurarea lui Dumnezeu, m'a înălțat încrederea clerului și a poporului și confirmarea canonică a P. S. Sale D-lui Episcop diecezan. Gândul cel dintâi, la ocuparea acestui loc, îmi este îndreptat la marea trecut, când episcopia orădană era centrul ortodoxiei, din care se răspândea cu multă putere religiozitatea adevărată între popor. Marii ctitori și binefăcători ai tinerimei, cari prin fundațiunile lor s'au îngrijit de cultivarea sufletelor scumpe ale viitoarelor generații, podoaba mecenajilor tinerimei studioase de aici i-au inspirat la faptele lor mari. Poporul acestei vechi dieceze cu suflet eroic și-a apărut și păstrat credința strămoșească, în vremurile grele, când i-a fost pusă la probă această credință. Cu suflet smerit întru în moștenirea acestor sfinte tradiții, a căror îndreptător sunt chemat acum eu să fiu, după poziția în care întru astăzi.

Pietatea față de acest trecut și unanima dorință a fiilor Bihariei de lege ortodoxă îmi impune deopotrivă datorită de a urma calea revendicării drepturilor istorice ale diecezei orădane, adevărată restaurarea vechei episcopii în Oradea-mare.

Incât privește oficialitatea, țin să fie cunoscute ideile, cu cari întru în funcțiune. Din oficiul meu nu fac chestie de putere, ci chestie de misiune pastorală, de care are să fie inspirat tot cuvântul și faptul meu. În această lumină de misiune pe toți subalternii îi consider de conlucrători în marea misiune de a realiza concepția bisericii lui Cristos și a asigura creațiunile Marelui Andrei.

Consistorul să fie un centru al vieții religioase-morale, isvorul din care curge ca un râu viu adevărul și dreptatea, mângâierea sufletelor întristate și înălțarea sufletelor muncitoare în agrul Domnului. Funcționarii să nu se considere de roboții unui mecanism birocratic, ci conștiinți conlucrători la opera cultivei religioase-morale. Cu suflet cugetător să introducă în actele prelucrate de dânsii concepțiile mari ale unui guvernament bisericesc, astfel, ca în fiecare literă scrisă să fie viață. Așa va fi senatul bisericesc centrul îndrumărilor religioase-morale, senatul școlar centrul îndrumărilor vieții culturale, și senatul

epitropesc centrul îndrumărilor economice. Așa înțeleg eu râul viu, care are să curgă din consistor.

Protopresbiteratele să nu fie simple stațiuni de comunicare administrativă dintre consistor și parohii, ci tot atâtea centre de viață pastorală, cari nemijlocit înrăuresc asupra vieții pastorale din parohii. Drept aceea remarchez înalta misiune religioasă-culturală a părinților protopresbiteri, chemați să fie nemijlociți îndrumători sufletești ai parohiilor. În scopul acesta doresc să stau în strânsă legătură sufletească cu dânsii, ca să fie unitate în întreg organismul conducător, *conditio sine qua non* a indispensabilei autorități înaintea organelor subalterne și a poporului păstorit.

Parohiile să împreune pe toți credincioșii în credința strămoșească, ca să fie viu sentimentul comun religios capabil de rezistență față de curentele moderne ireligioase și de jertfă pentru susținerea preotului și a așezămintelor religioase și culturale. Preotul, care se va bucura de îngrijirea mea părintească, să și împlinească cu sfîntenie misiunea pastorală, la altar, de pe amvon, în scaunul mărturisirei și în școală, fiica nedespărțită a bisericii, ca religiozitatea credincioșilor noștri să nu fie numai o credință inconștientă, ci o credință conștientă, pe care nici porțile iadului să nu o poată învinge. În prezentarea externă preotul să fie tipul neștrămutat al preotului român.

Spiritul profetic s'a dezvoltat și a ajuns la înflorire în timpurile grele de demult. Fie ca și timpurile grele de astăzi să reînnoiască spiritul profetic la preoții noștri, ca să ne arătăm vrednici de numele preoțesc.

E grea lupta de existență, peste care trebuie să trecem și urmele războiului ne vor crea o situație și mai grea; dar nu vă temeți! Virtutea are să iasă, ca totdeauna, biruitoare. Să stăruim dar, ca numele nostru să fie binecuvântat de Dumnezeu și de oameni, că am fost oameni cinstiți, vrednici de vremile mari, cari prin noi și-au aflat mântuirea.

Fără școală nu mai putem face față exigențelor vieții de astăzi. Cultura dă mijloacele de lipsă pentru existență. Fără cultură avem să ne topim, pe cum se topește ceara la fața focului. Fără cultură avem să rămânem mai nainte slugile altora și apoi să dispărem, cum au dispărut toate popoarele, cari n'au primit cultură. Sunt mari jertfele cari ni se cer la susținerea școalelor, dar sunt jertfe, cari răsplătesc însuși și înmii pe jertfitor, pe care îl fac capabil de progres. Voiu consacra o deosebită îngrijire școalelor și învățătorilor, ca să și poată în tihnă împlinei înalta misiune culturală.

Averile bisericesti sunt bunuri adunate pentru întărirea bisericii lui Cristos. Cine le sporește prin o chivernisire bună, întărește biserica și se face vrednic de binecuvântarea lui Dumnezeu.

Poporul din Biharia e sărac și totuși din fiii acestui popor au eșit *mai* mulți fondatori. Creațiunile umanitare ale acestor fondatori sunt productul capitalului intelectual. Acest capital intelectual va înlocui înșutit și înmiit sterilitatea solului din Biharia, dacă vom uza de mijloacele ce ni le oferă cultura. Exemplul mecenajilor din Biharia dovedește, că calitățile intelectuale ale poporului din Biharia sunt accesibile pentru capitalizarea intelectuală. Voeste numai și vei fi!

Aceasta este linia demarcativă a oficialității, pe care voiu să o urmez.

Afară de cadrele oficiale voiu stăruia la armonia socială. Voiu stăruia cu vreme și fără de vreme, ca pe toți să-i aduc la o armonie sufletească, iertând unul altuia pentru numele lui Cristos, să fim un suflet și un trup. Fără de această unitate sufletească nu va fi nici unitate de acțiune în susținerea așezămintelor bisericii.

Influența educativă trebuie să fie vecinic activă în direcțiunea aceasta, ca toți, fără osebire de clasă, să se simtă deopotrivă fiii bisericii, frați de o lege și de un sânge, cari în biserică își află mângăiere și înălțarea sufletului lor sbuciumat de lupta de existență.

În raportul către stat mărturisesc principiul enunțat de Mântuitorul Cristos: «Toată stăpânirea este dela Dumnezeu». Voiu cultiva tradițiile de fidelitate către patrie și tron, și voiu stăruia de a cultiva armonia între biserică și guvernământul statului, ca să asigurăm pacinica dezvoltare a instituțiilor bisericești.

În contactul social din afară sunt condus de spiritul toleranței, a da fiecărei confesiuni și neam cinstea ce i se cuvine. Îmi iubesc biserică și neamul, dar nu urăsc pe nimeni.

Aceasta este linia demarcativă a ținutei mele în contactul social extern.

Vă rog să primiți acest program al meu cu atâta încredere, cu câtă iubire vi-l ofer eu și să-mi dați tot sprijinul pentru realizarea lui, nu pentru mine, ci pentru numele lui Cristos, în a cărui preamărire îl desfășur. Eu am sămănat, voi aveți să udați. Dar nici este ceva cel ce samănă, nici cel ce udă, zice sf. apostol Pavel, ci cel ce face să crească. Să ne rugăm către Tatăl cerească, să facă să crească această sămănță, spre binele bisericii și al neamului. Amin.

FOIȘOARA.

Din toată lumea.

— Apărare împotriva submarinelor. — Insurătoare cu două femei. —

Marina engleză a inventat o sistemă de apărare în contra submarinelor germane. Se spune, că aplicarea ei se face nu fără succes.

Ziarul *Matin* publică, după un comunicat din Londra, o lămurire oarecare cu raport la noua invenție.

Oficiul dela marina engleză se grăbește să declare următoarele: Nimeni să nu aștepte minuni; căci nu este vorbă de invenție miraculoasă. Vapoarele se vor funda și de aici încolo, — însă submarinurile sânt biruite (?), și dacă publicul ar ști ce știm noi dela oficiul de marină, n'ar mai purta nici un fel de grijă.

Numeroase vase au scăpat cu ajutorul întrebunțării *norului de fum* (?). Corăbiile sânt provăzute cu așa numite camere de aburi, din care un ventil se deschide în afară.

Când vasul este atacat de submarinul dușman, camera de aburi se aruncă (!) în mare; din această cameră izbucnesc nori groși de fum, cari acoper (?) vaporul pus pe fugă; periscopul dela submarin nu mai poate descoperi pe fugar.

Firește, vasul care voiește să scape repede, nu se mai interesează de came-

REVISTĂ POLITICĂ.

Chestiunea păcii. Guvernele înțelegerii au să răspundă, — după informațiile presei franceze, — la nota Vaticanului abea atunci, când se va termina conferința cea mai apropiată, convocată de aliați la Paris. Răspunsul înțelegerii însă, — după cum se svonește în cercurile politice din Londra, — n'are să sosească în Vatican de loc.

Ambasadorul italian din Londra s'a exprimat, că Italia nu află, în declarațiile puterilor centrale, temelia necesară pentru tratative de pace. Italia stăruiește în pretensiunile sale cu raport la cedarea de teritor și la asigurarea mării Adriatice; în țara Italiei de altfel, zice ambasadorul, nu este vorba de o serioasă mișcare de pace.

Rusia. Prim-ministrul Kerenski a avut lungi consfătuiri cu reprezentanții guvernelor din Anglia, Franța și America, privitor la *muniții, bani și alimente*, prin care Rusia ar putea scăpa din halul cumplit de astăzi. Ambasadorul englez Buchanan, precum și reprezentantul american, au dat promisiuni obligatoare în chestia de muniții și bani; cât pentru *alimente* promisiunile au fost foarte rezervate. Va să zică America, întocmai ca Anglia, trebuie să țină socoteală de războiul submarinelor, când e vorba de furnizarea alimentelor.

Germania. Camera imperială germană, în ședințele sale din 9 și 10 Octomvrie a. c., a desbătut asupra politicii externe. Între vorbirile ținute cu acest prilej, cea mai importantă este a secretarului de stat dela externe, *Kühlmann*, care pare a fi omul viitorului.

Ocupându-se cu problema păcii, *Kühlmann* declară, că singura pedecă a păcii este pretensiunea franceză a provinciilor Alsația și Lorena. Partea aceasta din discursul secretarului de stat este următoarea: «Chestiunea, pentru care se luptă și sângerează popoarele Europei nu este în primul rând problema belgiană, ci viitorul Alsației și Lorenei. Anglia, după știri demne de încredere, s'a obligat diplomaticeste Franței, să se lupte cu armele și cu politica pentru retrocedarea Alsației și Lorenei până atunci, până când Franța însași nu renunță la pre-

tensiunea sa. Aceasta este situația adevărată... La întrebarea: Poate oare Germania să facă concesiuni Franței cu privire la Alsația și Lorena, răspunsul nostru nu poate să fie, decât unul: Nu, nu, nu, niciodată!...» Dar, — urmează *Kühlmann*, — pot să declar atât pentru opinia publică din imperiu, cât mai ales pentru străinătate, că noi germanii nu ne luptăm și nu ne vom lupta pentru cuceriri fantastice, ci pentru integritatea Germaniei. Politica externă numai atunci este încoronată de succes, dacă este însoțită de aprobarea păturilor largi ale poporului german, dacă reprezintă și întrupează voința poporului. Cuvintele lui *Kühlmann* sunt primite cu aplauze prelungite.

Cu vorbirea dela Budapesta a contelui *Czernin* nu este mulțumit șeful conservator, contele *Westarp*, care zice: «Nota papală nu corăspunde intereselor de viață ale Germaniei; același lucru îl pot afirma și despre expunerile lui *Czernin*. Interesele Germaniei și ale Austro-Ungariei nu sunt întru toate identice. În Austria și Ungaria au scăpat de primejdia colosului rusesc, Germania însă mai are de lucru cu alt dușman, la apus. Austro-Ungaria n'ar fi în stare să-și apere situația de mare putere, dacă alătura sa ar avea o Germanie înfrântă». Vorbitorul este pentru *politica de anectare*, iar social-democrații, prin glasul lui *Ledebur* protestează energic împotriva acestei politici.

În ședința camerei din 11 l. c. același deputat, *Ledebur*, combate înființarea postului de vice-cancelar și atacă, în cuvinte violente, pe cancelarul *Michaelis*. «Este o părere răspândită în largi cercuri, zice *Ledebur*, că actualul cancelar are să-și părăsească postul în scurtă vreme».

Camera imperială, după ce a votat suplimentul de budget în a treia citire și alte propuneri dela ordinea zilei, s'a prorogat pe ziua de 5 Decemvrie 1917.

Războiul.

12 Octomvrie n.

La frontul *ostic*, dealungul râului Zbrut și la nordost dela Riga, activitatea războinică a fost mai mare decât în zilele premergătoare. Pe celelalte locuri la frontul acesta situația e neschimbată. În Macedonia trupele au stat în lupte grele pela Vardar. Atacurile engleze s'au prăbușit înaintea liniilor bulgare de apărare. La frontul *italian* și în Albania nici o schimbare în situație.

Un ziar vienez, dorind să afle cum judecă în chestiunea aceasta *femeile*, s'a informat deadreptul la o inteligentă reprezentantă a sexului frumos din Viena, la doamna *Elena Granitsch*, prezidenta celei mai mari organizații femești din monarhia austro-ungară. Doamna *Granitsch* a zis următoarele:

Planul însurătoarei cu două femei îl țin de imposibil astăzi în epoca drepturilor femeii; dimpotrivă, femeia trebuie să fie egală cu bărbatul, și răspunderea pentru copil au să o poarte amândoi în aceeași măsură. Chestiunea de restituire după război a omenimii rărite o vom privi din alt punct de vedere. Mai întâi ar trebui să căutăm mijloacele de a scădea numărul mortalității la copiii sugători. Voim să creștem o generație sănătoasă și capabilă de muncă; nu voim să cădem în greșala economului, care prășește multe vite, fără să aibă nutrețul trebuincios pentru ele. Nu este cu dreptate, să se risipească puterile femeilor din popor numai pentru a spori numeroasele mormânturi mititele din ci miterele satelor și orașelor. Aici putem ajuta numai prin răspândirea luminii în popor. El are să trăească în condiții igienice mai bune, ca până acum. Să ne bucurăm, dacă avem copii mai puțini și mai sănătoși, decât mulți și slăbănogi. Premii de copii nu plătesc nimic, dacă n'ai pentru ei *nutremânt îndesulător*. N'avem decât să îmbunătățim starea economică în toate păturile populației, și atunci binecuvântarea cu copii urmează dela sine. În acest caz bigamia, darea pe burlaci și alte asemenea măsuri sânt de prisos să se pomenescă. Nu strică însă o urcare a salariului

Frontul dela *vest*. La gruparea de armate a moștenitorului de tron *Rupprecht* activitatea artileriei s'a redus peste zi la o puternică canoadă, dar în cursul nopții s'a început un foc puternic concentric, sub care a stat până dimineața linia întregă. Au urmat apoi atacuri nouă dușmane. La gruparea de armate a clironomului german încă a fost pe întreaga linie foc vehement de artilerie, cu încercări de înaintare din partea trupelor de recunoaștere franceze, cari însă au fost respinse. Pe unele locuri au fost lupte de granate de mână la frontul acesta.

13 Octomvrie n.

La frontul *ostic* dela Dfina până la gurile Dunării nu s'a dezvoltat activitate mai mare războinică. În Macedonia, pe la Cerna, a fost activitate mai vie artileristică, cu întreprinderi succese bulgare. În Albania nici o schimbare în situație. La frontul *italian* activitatea artileriei s'a potențat pe unele locuri. Soldații noștri au avut întreprinderi succese. Au făcut prizonieri și au pus mâna pe pradă.

Frontul dela *vest*. La gruparea de armate a moștenitorului de tron *Rupprecht* s'a început de nou lupta în Flandria. Englezii au atacat pe un front de 10 kilometri și după grele opintiri le-a succese se înainteze puțin pe unele locuri, iar pe alte locuri atacurile lor repetite și îndârjite le-au respins germanii. Focul de artilerie s'a continuat și în cursul nopții, prefăcându-se dimineața în foc puternic concentric. La gruparea de armate a clironomului german au intrat trupe germane în poziții franceze și au făcut prizonieri.

14 Octomvrie n.

La frontul *ostic*, în Albania și la frontul *italian* nu s'a întâmplat eveniment mai însemnat. În Macedonia sunt ploii mari și numai pela Monastir a fost în cânta mai vie activitatea artileriei.

Frontul dela *vest*. În Flandria, la gruparea de armate a moștenitorului de tron *Rupprecht*, după focul concentric de ieri dimineața n'au urmat atacuri. Focul de artilerie s'a continuat peste zi, iar spre seară a devenit foarte vehement. Trupele de recunoaștere, engleze și franceze, le-au respins germanii. La gruparea de armate a clironomului german au îndreptat francezii cinci contraatacuri puternice pentru recucerirea pozițiilor pierdute în ziua premergătoare, dar fără rezultat. Toate au fost respinse de germani, cu perderi mari pentru francezi.

Anunț.

Se aduce la cunoștința celor interesați, că examenele private de pe cursurile pedagogice, cu cei îndreptățiți a depune aceste examene la institutul pedagogic arhidiecezan gr. or. rom. «Andreian», se vor ținea în 1/14 Noemvrie a. c.

Nagyszeben (Sibiu), 30 Septemvrie 1917.

Direcțiunea.

rele de aburi aruncate în mare, ci le jertfește (!) întru salvarea sa...

Guvernul Statelor unite nord-americane a decis ca, având în vedere bunele rezultate obținute până acum, să pregătească o cantitate enormă de asemenea aparate de salvare, cu care au să fie provăzute toate vapoarele comerciale.

O altă variantă, care se pare mai aproape de adevăr, spune, că *hornul* vaselor este înzestrat cu un aparat pentru *mistuirea fumului*. Submarinele adevă observă vapoarele mai ales după norul de fum, ce aruncă în urma lor. Oficiul de marină englez a căutat să construească pe seama vapoarelor un aparat, prin care fumul să nu fie văzut. Acest aparat este așa zisa *ladă de fum*, întrebunțată și în luptele navale. Căpitanii vaselor americane susțin, că lăzile acestea, ce mistue fumul, sânt indispensabile în călătoriile pe marea amenințată de submarine.

Scriitori englezi și francezi, cum am vestit într-o notiță apărută în știrile zilei, se ocupă serios cu ideea d'a se introduce — pe cânta timp — *bigamia* în țările lor.

Problema de a spori numărul populației prin mijlocul bigamiei, se discută acum și în cercuri germane, care se provoacă la războiul de 30 de ani (sfârșit în 1648). Războiul d'atunci ceruse atâtea jertfe de oameni în Germania, încât biserică s'a simțit îndemnată a permite bărbatului să se însoare cu două femei în același timp, ca prin aceasta să se nască copii mai mulți, și astfel să se repare pierderile de oameni suferite în lungul război.

din ziua, când tinerul se căsătorește; tot asemenea o sporire a retribuției, de căteori familiei i se naște un copil.

Vorba este să crească numărul oamenilor mai mult în *senz calitativ*, decât în *senz cantitativ*. Aceasta se poate ajunge numai prin îmbunătățirea raporturilor economice, și nu prin nașteri la infinit. Nutremânt d'ajuns și o bună îngrijire pentru copii, — și nu ideea caraghioasă a însurătoarii cu două femei, — are să fie politica de înmulțire a populației. Astăzi doar nici turcii nu se prea folosesc de învățăturile religiei lor, de a-și ținea mai multe femei, când de obicei au lucru destul cu întreținerea unei singure soții.

În cursul războiului d'acum s'a observat tendința d'a se căsători de timpuriu: lucrul mi se pare un început de regenerare. Consider căsătoria timpurie ca mijloc puternic împotriva prostituției și a lășării boalelor venerice. Nici un fel de lege și reglementare nu poate ajuta aici mai bine, decât căsătoriile timpurii, — presupun firește, că statul și societatea sprijinește și face posibil, din punct de vedere material, astfel de uniri. Înainte de război se însurau bărbații cam la vârsta de 30 de ani, când credeau că au venit cât de cât suficiente; acum se însoară cu 23 și 24 de ani, — și de aceea trebuie să li se ușureze, cum am spus, întemeierea și susținerea familiei prin retribuiri cum se cade.

Așa s'a exprimat doamna *Granitsch* despre problema bigamiei. Și credem că tot în înțelesul acesta s'ar exprima or ce bărbat cu socoteală și cu prevedere.

Apel!

Pentru înzestrarea cu *ciorapi de lână* a soldaților de pe câmpul de luptă și, după putință, a fraților noștri prizonieri de război, facem următorul apel:

Persoanele, care pe cheltueală proprie pregătesc ciorapi de lână pe seama soldaților și a fraților noștri suferinzi în captivitate, implinesc o datorie patriotică.

Sânt convins, că publicul comitatului nostru voiește să și facă datoria și astăzi, întocmai ca până acum.

Invit prin urmare pe toți aceia, cari doresc să participe la această lucrare patriotică, să se declare, arătând câtă lână voiesc să primească în acest scop, pe lângă achitarea prețului, până cel mult la sfârșitul lui Octombrie 1917. Înștiințările se fac în orașe la dl primar, ear în comune la dl primpretor, unde se pot afla lămuririle privitoare la facerea ciorapilor.

Pentru orientare observ, că se cer numai ciorapi *scurți* sau *călțuni* (Socken), și că lungimea lor să fie 28—30 centimetri.

Walbaum,

Comite suprem și Comite săsesc.

Reorganizarea

învățământului teologic și a educației seminariale.

De Dr. Lazar Iacob, profesor seminarial în Arad. (Urmare).

După ce am înșirat studiile, cari trebuie să fie luate în planul de învățământ, voi prezenta și un proiect pentru împărțirea lor, pentru curs de trei ani și pentru un curs de patru ani — întrucât împrejurările noastre ar face posibilă ridicarea cursului teologic la patru ani — având în vedere numărul de patru profesori pentru studiile strict teologice.

Anul școlar va avea două semestre. Semestrul I dela Septembrie — 31 Ianuarie n., semestrul al II-lea dela 1 Februarie — 30 Iunie. Din 10 Iunie pot începe examenele.

Anul I.

Semestrul I.

Studiul biblic:

a) Arheologia biblică . . . 2	} 7 ore
b) Instruire în cărțile T. N. 4	
c) Citirea și explicarea cursorică a sf. Scripturi . . . 1	
Istoria bisericii universale . . . 6	} 27 ore
Teologia fundamentală . . . 6	
Limba și literatura rom. . . 2	
Științele pedagogice . . . 2	
Cântare și Tipic (2+1) . . . 3	
Economie 1	

Semestrul II.

Studiul biblic:

Introducere în cărțile T. N. 4	} 8 ore
Explicarea unei evanghelii 3	
Citirea și explicarea cursorică a sf. Scripturi . . . 1	
Celelalte studii ca în sem. I.	} 28 ore
In sem. II.	

Anul al II-lea (amândouă semestrele).

Exegeza T. N. 4	} 5 ore
Explicarea cursorică 1	
Istoria bis. univ. 6	} 33 ore
Dogmatica 6	
Morala 5	
Omiletică 2	
Limba și lit. română . . . 2	
Științele pedagogice . . . 2	
Cântare de tipic (2+1) . . . 3	} 3
Constituție (Noțiuni de drept) 1	
Economie 1	} 1
(tot la la 2-lea an)	

Numărul acesta de ore este prea mare, și eventual va trebui să se facă unele reduceri, să rămână cel mult 30 ore.

Anul al III-lea (amândouă semestrele).

Exegeza 4	} 5 ore
Explicare cursorică . . . 1	

Teologia pastorală:

a) Catihetica (2 ore teorie, 1 praxă) . . . 3	} 11
b) Exerciții omiletice 1	
c) Liturgică (3 ore teorie 1 praxă) . . . 4	
d) Odigetica 2	
Dreptul bisericesc 2	} 3
Cântare Tipic (2+1) 3	
Constituție (Noțiuni de drept) 1	} 1
Administrația bis. (Stilul curial bis.) . . . 1	
Igienă 1	} 1
(tot la la 2-lea an)	

La cursul de patru ani studiile s'ar împărți mai bine și elevii ar avea un număr mai mic de ore.

Anul I (sem. I).

Studiul biblic:

a) Arheologia biblică 2	} 7 ore
b) Introd. în cărțile T. N. 4	
c) Explicarea cursorică a sf. Scripturi . . . 1	
Istoria bis. univ. 6	} 21 ore
Limba și lit. română . . . 2	
Științele pedagogice . . . 2	
Cântare, Tipic 3	
Economie 1	
(tot la la 2-lea an)	

Semestrul al II-lea.

Studiul biblic:

Introd. în cărțile T. N. 4	} 8 ore
Explicarea unei evanghelii 3	
Explicarea cursorică a sf. Scripturi . . . 1	
Celelalte studii neschimbat.	} 22 ore
In sem. II:	

Anul al II-lea (amândouă semestrele).

Exegeza T. N. 4	} 5 ore
Explicare cursorică 1	
Istoria bis. univ. 6	} 25 ore
Teologia fundamentală . . . 6*	
Limba și lit. română . . . 2	
Științele pedagogice . . . 2	
Cântare, Tipic 3	
Economie 1	

Anul al III-lea.

Exegeza T. N. 4	} 5 ore
Explicare cursorică 1	
Dogmatica 6	} 22 ore
Morala 5	
Omiletică 2	
Cântare, Tipic 3	
Constituție (Noțiuni de drept) 1	
(tot la al 2-lea an)	

Anul al IV-lea.

Teologia pastorală:

a) Catihetica (2 ore teorie, 1 oră praxă) 3	} 11
b) Exerciții omiletice 1	
c) Liturgică (3 ore teorie, 1 oră praxă) 4	
d) Odigetica 2	
Dreptul bisericesc 6	} 6
Cântare, Tipic 2	
Constituție (Noțiuni de drept) 1	} 1
Administrația bis. (Stilul curial bis.) 1	
Igienă 1	} 1
(tot la al 2-lea an)	

Cursurile bienale ar fi numai la studiile amintite deja. Eventual se poate face împărțirea și mai bună, praxa va arăta ce îmbunătățiri se pot face.

Pentru orientare deplină în afacerea aceasta, voi da planul studiilor, cum îl proiectase Dr. Mihályfi Akos, prof. la facultatea teologică în Budapesta, în opul său: A papnevelés története és elmélete, vol. II p. 203—204, deși dela 1896 — când a apărut opul menționat — se vor fi făcut schimbări.

Anul I. teorie, praxă	Anul II. teorie, praxă
Filosofie 6 2	Dogmatică 6 2
Istoria bis. 4 —	Istoria bis. 4 —
Introducere în sf. Scriptură . . . 5	Exegeza 5 —
Omiletică 1 1	Omiletică 1 1
Exerciții liturg. — 1	Exerciții liturg. 1 1
Cântare bis. 1	Cântare bis. 1
21 ore	21 ore

Anul III. teorie, praxă	Anul IV. teorie, praxă
Dogmatica 6 2	Dogmatica 6 2
Morala 5 1	Pastorală 5 1
Dreptul canonic 3 1	Dreptul canonic 3 1
Omiletică 1 1	Omiletică 1 1
Liturgică 1 1	Liturgică 1 1
Cântare bis. 1 1	Cântare bis. 1 1
24 ore	24 ore

După planul acesta profesorul de filosofie are 8 ore; prof. de dogmatică 8, de morală, pastorală și omiletică 9, prof. de studiu biblic 5, dar el conduce și lectura de 1/2 oră a sf. Scripturi în Duminică și sărbători. Liturgică și cântarea s'ar încredința unuia dintre superiorii seminarului, care este mai versat în acestea. Elevilor din anul I s'ar preda deosebit filosofia, celelalte studii cu anul al II-lea, la dogmatică vor fi cursurile II, III și IV, la celelalte studii vor fi cursuri bienale: anul I și II, anul III și IV.

Reintorcându-ne la planul nostru, întocmit pentru curs de 3 și 4 ani, orele s'ar împărți astfel: 1. Profesorul de studiu biblic are în sem. I 11, în al II-lea 12 ore, fără cursuri combinate 17—18 ore; 2. prof. de istorie bis. și drept canonic 12 (18) ore; 3. prof. de teologia sistematică 11 (17) ore; 4. prof. de teologia practică 12 ore. Pentru predarea celorlalte studii luate în plan trebuie să se facă atât îngrijire.

* Dacă se propune în cursuri combinate cu Dogmatica, nu se poate pune la cursul I, cum ar fi corect.

Ca întregire la planul acesta de învățământ, în vederea unui studiu mai intens și pentru introducerea unor stări mai ordonate, propun:

I. Să se sistematizeze catedrele teologice:

1. catedra de studiu biblic și exegeza T. V. și N.; 2. catedra de istorie bisericească și dreptul canonic; 3 De teologia sistematică (Teologia fundamentală, Dogmatica și Morala); 4. catedra de teologie practică; 5. catedra de cântare și tipic.

Sistemizarea acestor catedre nu poate întâmpina preuță, pentru că de fapt la acestea sunt cinci profesori, ar fi deci vorba numai de sancționarea uzului până aci și de introducerea unor stări ordonate, ca la alte școale.

Pe lângă aceste 5 catedre, să se facă îngrijire ca limba română, științele pedagogice și alte studii, luate în planul de învățământ, să fie predate de profesori cu pregătiri speciale. *Administrația bisericească* să fie colegiu de 1 oră și să se încredințeze unui om cu experiențe.

II. Profesorii de teologie vor fi obligați la 11—12 ore pe săptămână. Numărul acesta nu este mic, dacă ținem seamă de studiile teologice abstracte; la teologiile rom.-catolice profesorii au 8—9 ore. Chiar și la școalele medii profesorii propun 16—18 ore pe săptămână, și se va concede, că este deosebite mare între disciplinele teologice și studiile din școalele medii.

III. Fiecare profesor va propune studiile cari aparțin catedrei lui, iar pentru propunerea altor studii să primească remunerație specială, două sute cor. de oră.

IV. Societatea de lectură (literară) care este la toate seminarele, se va organiza astfel, ca să fie un mediu prielnic pentru cultura teologică și să nu constituie un element eterogen în cadrele institutului. Membrii societății se vor ocupa de chestii teologice și special să se dea atențiune oratoriei bisericești. Societatea va sta sub supraveghierea unui profesor, care să dea îndrumările necesare; de altfel societatea va fi înzestrată cu sferă mai largă de independență, ca să servească de pregătire pentru activitatea independentă de mai târziu.

(Va urma)

NOUTĂȚI.

Personal. Excelența Sa, Înaltpreasfințitul Domn Arhiepiscop și Mitropolit *Vasilie Mangra* a plecat Duminică dimineața la Budapesta.

Monarhul în Volhinia. Maiestatea Sa Monarhul *Carol* a vizitat, în 8 Octombrie, trupele și comandașii principale din Volhinia. Pe lângă suita obișnuită, Monarhul era însoțit de șeful statului major, baronul *Arz* și de general-maiorul prusian *Cramon*. Deși timpul era ploios și rece, Monarhul s'a oprit la mai multe stațiuni, primind rapoartele comandantilor. I s'au prezentat și deputațiile trimise de trupe și i-au tălmăcit omagiile soldaților. În ziua următoare, Marți, suveranul s'a întors la Viena.

Distincție înaltă. Domnul *Alexandru Belle*, vicecomite al comitatului Făgăraș, trecut nu de mult la pensie, a fost decorat din partea Maiestății Sale, Împăratului și Regelui nostru *Carol*, cu ordinul coroana de fier clasa III, drept recunoștință pentru serviciile aduse patriei în lunga sa carieră de funcționar public.

Ajutoare pentru învățătoria confesională. Foia oficială din 11 Oct. a. c., publică ordonanța ministerială cu nrul 13.420 din 1917, prin care statul distribuie ajutoare în bani pentru familiile învățătorilor confesionale și comunale, precum și pentru crescătorii azilelor de copii dela institute susținute de biserici, de comune sau de persoane juridice. În același număr se dau lămuririle necesare cu privire la facerea petițiilor.

Comisar pentru supraveghierea rechizițiilor. Ministrul ungar de agricultură a numit pe deputatul *Emil Maczky* comisar al guvernului, cu însărcinarea de a supraveghia, pe întreg teritoriul țării, printr'un control cât mai sever executarea rechizițiilor.

Organizarea universității din Pojon. În Ianuar 1918 au să se deschidă facultățile de medicină și de filozofie ale universității dela Pojon. La ambele facultăți sânt organizate câte opt posturi nouă de profesori. Pentru ocuparea catedrelor se publică concurs în monitorul oficial.

Știrea neadeverată. În comuna Miniș, din părțile Aradului, se răspândise vestea că soldatul *Ilie Faur* a căzut în război.

Nevastă-sa, de durere și spaimă, a înebunit, și peste câteva zile s'a sinucis. Acum a ieșit la iveală, că *Ilie Faur* n'a căzut în război, ci trăiește și-i sănătos.

Armata Greciei. Consulul grec dela Newyork a declarat, că Grecia va avea încă înainte de sfârșitul anului curent o armată reorganizată de peste 350.000 de oameni.

Prima casarmă de aviatori. Joi, în 11 Octombrie 1917, s'a făcut la Wiener-Neustadt, în prezența Monarhului, inaugurarea festivă a primei casarme de aviatori în monarhia austro-ungară.

Senat pentru Ardeal. Guvernul conțelului Ștefan Tisza avuse intențiunea de a încredința un ministeriu special cu *lucrările de restaurare în Ardeal*. Conducător al noului ministeriu era să fie conțel Ștefan Bethlen, care însă din motive politice de partid a refuzat însărcinarea. Guvernul actual, cum se anunță din Budapesta, va numi în scopul amintit o comisiune specială sub numele de *Senat pentru Ardeal*, care va avea ca organ subaltern o *expositură ministerială reg. ung. pentru Ardeal*. Membri ai senatului au să fie din oficiu: Președintele tuturor confesiunilor ardeleni, comiții supremi, câte un reprezentant al comitatei din Ardeal, câte un delegat al ministeriilor, și în sfârșit zece membri numiți dintre deputații parlamentului ungar. Se crede, că președinte al senatului are să fie numit baronul *Árpád Kemény*, vicepreședintele casei magnaților. Vicepreședinte executiv al senatului, și totodată conducător al expositurii ardeleni, va fi numit primcurătorul bisericii reformate ardeleni, Dr. *Alexie Boér*.

La Reuniunea română de înmormântare din Sibiu au fost primiți următorii membri: Ana Moldovan văduvă de econom, Gușteriuța, Pantelimon Buta econom, Ananie Morar econom, Nic. Posa Pascu econom, Valeria Dragomir, soție de preot, toți din Porcești. În luna Septembrie a. c. s'au platit ajutoarele statutare după membrii răposați: Elena Grindean n. Pop, Mina Molnar, I. Haltrich, Maria Sonderegger și Maria Duca născ. Imbăruș. Inscrieri de membri la acest așezământ umanitar se pot face la casieru-provizor: *Timotei Popovici*, Sibiu, str. *Cisnădiei* 7.

Sanatoriul pentru tuberculoși. La Fondul pentru înființarea unui sanator pe seama tuberculoșilor, în urma inițiativei luate din partea casei de asigurare a muncitorilor din cercul sibiian, au mai contribuit următorii: *Frideric Binder* 20, Prima reuniune de consum din Cisnădie 20, Hans Schieb 50, *Gustav Fabritius* 10 Comuna Deal 50, Comuna Apoldul sup. 20, *Francisc Schlatter*, Avrig, 10 Directorul casei de păstrare din Săliște 30, *Luiza Binder* 5, și Comuna Poiana 30 coroane. Li se exprimă mulțumită tuturor, din partea *direcțiunii* casei de asigurare a muncitorilor.

Hemeiul înlocuind tutunul. Mari cantități de hemei se întrebuințează astăzi ca tutun în armata Germaniei. Hemeiul se macină și i se adaugă materii chimicale. Se spune că tutunul astfel preparat este destul de bun. S'au cumpărat în acest scop 20 de mii de măji de hemei.

Bolo pașa. Despre noul erou al scandalurilor parisiene, despre Bolo pașa, se dau în ziarele din Berlin următoarele știri: Bolo pașa, levantin italian, financier, bancar, agent cu numeroase cunoștințe în toate țările, cu avere de 10 milioane de franci, este un bărbat de problematică origine. De și acum e grav bolnav, jandarmii l-au dus cu forța de acasă într'un spital la arestul Fresnes, unde nu de mult s'a sfârșit în mod misterios un alt «trădător», *Almeryda*. Bolo pașa, zic gazetele franceze, a primit bani dela guvernul german, să organizeze mișcarea de pace în Franța — Un ziar danez scrie, că Bolo pașa nu-i levantin, nici evreu, ci francez dintr'o familie negustorească dela Lyon. Bolo pașa s'a ocupat cu tot felul de speculații în Spania, Egipt și America. Când era în Egipt, și-a câștigat cu bani titlul de pașa, a venit la Paris și a luat în căsătorie o văduvă bogată de negustor, cu numele *Müller*; milioanele acestei femei i-au dat puțința de a duce o viață princiară la Paris și la Biaritz. — Bolo de altfel, nu este ultimul «trădător». Presa franceză promite cititorilor desveliri nouă senzaționale.

Teatru cinematograf. Programa pentru Marți și Mercuri, în 16 și 17 Octombrie, la *Apollo*, în Strada *Schewis*, este: *Făuritorul norocului*, unul dintre cele mai bune filme. Inceputul seara la 6 1/2 și 8 1/2 ore.

(195) 3—3

Concurs.

Pentru întregirea postului de învățator din parohiile:

1. **Loamnaș** și filia **Mândra**, și 2. **Răusadului** se scrie concurs cu termen de **15 zile** dela prima publicare în «Telegraful Român».

Salarul e cel normat de lege, și adevă de la parohii cu întregire de stat;

Locuință și grădină în natură.

Reflectanții la unul din aceste posturi să-și înainteze cererile instruite conform normelor în vigoare la subsemnatul oficiu, având a se prezenta și în comună spre a se face cunoscuți poporului.

Sibiu, în 23 Septembrie 1917.

Dr. Ioan Stroia,
protopresbiter.

Nr. 488/917

(196) 3—3

Concurs.

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa a II-a **Gălpuia**, protopresbiteratul Unguraș, pe baza rezoluției Preaveneratului Consistor arhidiecezan din 12 Octombrie 1916 Nr. 9364 Bis. se scrie concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele fasonate în coala B pentru dotațiunea de stat.

Concurenții cu dreptul de a concura la această parohie își vor înainta petițiile cu documentele recerute la subsemnatul oficiu protopresbiteral în termenul indicat și sunt datori a se prezenta înainte de alegere în biserică pentru a cânta, cu prealabila încunoștințare la oficiul protopresbiteral.

Fizeșanpetru, la 14/27 Sept. 1917.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. român al Ungurașului, în conțelegere cu comitetul parohial respectiv.

Pavel Roșca,
protopresbiter.

Nr. 286/917

(197) 3—3

Concurs.

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa III-a **Cigmău**, protopresbiteratul Geoagiului, prin aceasta se publică concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele sunt cele fasonate în coala B. pentru congruă.

Concurenții să-și înainteze cererile instruite conform normelor în vigoare la subsemnatul oficiu în termenul deschis, și — pe lângă prealabila încunoștințare a subsemnatului — să se prezinte în comună la sf. biserică spre a cânta, resp. a celebra și cuvânta.

Geoagi-Algyógy, 16/29 Sept. 1917.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. român în conțelegere cu comitetul parohial.

Ioan Popovici,
protopop.

Nr. 290/917

(198) 3—3

Concurs.

Pentru întregirea parohiei vacante de cl. III-a **Valea mare**, în tractul Geoagiului, prin aceasta se publică concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele sunt cele fasonate în coala B. pentru congruă, cu restricția §-lui 26 din Regulamentul parohial.

Cererile instruite conform normelor în vigoare să se înainteze la subsemnatul oficiu protopresbiteral, iar reflectanții să se prezinte în parohie — cu prealabila știre a protopopului — spre a se face cunoscuți poporului.

Geoagi-Algyógy, 18 Sept. v. 1917.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. român în conțelegere cu comitetul parohial.

Ioan Popovici,
protopop.

S'a pierdut 6 vaci

la târgul din Săliște în 5 l. c., toate 6 sânt marcate cu semnul «M» tăiat în păr. Cine știe ceva despre ele, este rugat să înștiințeze administrația acestui ziar, și va primi o răsplată.

(199) 2—3

Redactor responsabil Teodor V. Păcățian.

Nr. 349/917

(201) 1—3

Concurs.

Pentru întregirea parohiei de clasa primă (I) **Szászcsör-Sászi**, în protopresbiteratul Sebeșului, se publică concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele sunt cele fasonate în tabela B. pentru întregirea dela stat.

Concurenții să-și aștearnă cererile instruite conform normelor în vigoare, în termenul indicat, subsemnatului oficiu protopresbiteral, și cu observarea dispozițiilor din «Regulamentul pentru parohii» să se prezinte poporului în biserică spre a cânta, respective a celebra și cuvânta.

Szászsebes-Sebeș, la 22 Septembrie 1917.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. român al tractului Sebeș în conțelegere cu comitetul parohial:

Sergiu Medean,
protopresbiter.

Nr. 246/917 prot.

(200) 1—3

Concurs.

Pentru întregirea parohiei de clasa a III-a **Ațal** din tractul Mediașului, pe baza ordinului consistorial din 11 Iulie a. c. Nr. 4498 Bis., se publică concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele sunt cele fasonate în coala B. pentru întregirea dela stat.

Cererile de concurs să se înainteze subsemnatului oficiu protopresbiteral în termenul deschis, iar concurenții, cu observarea prescrișelor regulamentare, să se prezinte în vre o Duminică ori sârbătoare în biserică spre a cânta, cuvânta sau a servi sf. liturghie și a face cunoștință cu parohienii.

Mediaș, la 20 Septembrie 1917.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. român al Mediașului în conțelegere cu comitetul parohial.

Romul Mireea,
protopresbiter.

Nr. 406/1917

(194) 3—3

Concurs.

Devenind vacant al doilea post de învățator la școala confesională gr.-or. română din **Zlatna**, tractul protopresbiteral al Abrudului, în urma deciziei comitetului parohial din 14 Septembrie a. c. acest post este a se întregi prin o învățătoare, și spre acest scop se publică concurs cu termen de **15 zile** dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

Salar anual 1200 coroane dela parohie în rate lunare anticipative, relut de cvartir, 300 coroane, și de grădină 20 coroane.

Învățătoarea pe lângă propunerea diferitelor discipline de învățământ este îndatorată a propune și lucrul de mână și alte indeletniciri casnice și economice.

Concurențele își vor înainta petițiile instruite conform prescrișelor legii, în termenul arătat, subsemnatului oficiu protopresbiteral.

Abrud, 20 Septembrie 1917.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. român al Abrudului, în conțelegere cu comitetul parohial.

Petru Popovici,
protopresbiter.

In editura comisiei administrative a tipografiei arhidiecezane, în traducere românească, făcută de dl **Teodor V. Păcățian** redactorul «Telegrafului Român» a apărut

Evangelia ca bază a vieții,

celebra lucrare a lui **G. S. Petrow**, în care carte sunt tratate cu multă putere de convingere temele următoare: *Principiile fundamentale ale civilizației. Educarea voinței în spirit creștinesc. Degenerarea morală. Sublima mîntuirea evangheliei. Împărăția lui Dumnezeu.*

Se află în depozit spre vânzare la **Librăria arhidiecezană din Sibiu**. Prețul unui exemplar e **1 cor. 50 fileri** plus **15 fileri** porto postal.

Revanzătorilor li se dă **20%** rabat.

Vindem mere

de prima calitate cu prețul de **K 220** maza metrică, încărcate în vagon la gara Hunedoara.

„Agricola“,

societate economică pe acții,
Hunedoara (Vajdahunyad).

1—3 (202)

In editura Comisiunii administrative a tipografiei arhidiecezane a apărut:

Mărturisirea ortodoxă

bisericii catolice și apostolice de răsărit

revăzută la însărcinarea comisiei, după traducerea arhimandritului Filaret Scriban, de **Dr. Pavel Roșca**, prof. sem., cu binecuvântarea Excelenței Sale a Înaltpreasfințitului Domn Arhiepiscop al Transilvaniei și Metropolit al Românilor gr.-or. din Ungaria și Transilvania **Ioan Mețianu**.

Revizuirea e făcută pe baza textului cel mai autentic al scrierilor simbolice publicate de prof. dela facultatea teologică din Atena **I. E. Mesolara**, sub titlul: „*Tá συμβολικά βιβλία*“. Atena 1883.

In aceasta editie, bine îngrijită și din punct de vedere al limbii, pe lângă „Prefața“ revăzătorului în care se indică istoricul edării acestei cărți simbolice și izvoarele considerate, se publică și o parte din „Preavântarea“ arhimandritului Filaret Scriban, dimpreună cu biografia metropolitului **Petru Movila**, precum și aprobările patriarhale referitoare la aceasta carte simbolică.

Se află în depozit spre vânzare la **Librăria arhidiecezană** și se vinde broșată, cu prețul de **3 cor.**

Revanzătorilor li se dă rabat **20%**.

„Biblioteca Șaguna“

Redactată de **Dr. I. Lupaș, Săliște.**

Nr. 16—36.

Mângăiați poporul!

Cuvântări bisericesti

de

Dr. Ioan Lupaș

și alți preoți din protopopiatul Săliștei.

Se află de vânzare la **Librăria Arhidiecezană** în Sibiu-Nagyszeben.

Prețul unui exemplar: Broșat cor. 2-50, legat cor. 3—, porto 20 fileri.

Calendarul

partidului național român pe anul 1918,

va apărea peste 10—15 zile. In acest calendar foarte folositor și foarte bogat afli zilele și sărbătorile de peste an, mersul vremii, târgurile, despre poștă. Afli apoi cum stau astăzi țările în război, ce schimbări s'au făcut în urma bătăliilor sângeroase. Găsești apoi în «Calendarul partidului» secretul îmbogățirii, sfaturi de crutare, economie și spirit de câștig. Calendarul e împodobit cu numeroase chipuri din război. Mai cuprinde bucăți literare din peana celor mai buni scriitori români. Istoria amănunțită a războiului pe timp de un an, dela Septembrie 1916 încoace toată o afli în calendarul nostru, apoi știri despre jertfele mari aduse pentru țară. Fiecare Român trebuie să se intereseze de ce se întâmplă în viața noastră națională: «Calendarul partidului» dă îndrumări de care nu se poate lipsi nici un Român bun și de inimă. Vă dăm deci sfatul să abonați de pe acum Calendarul partidului, care va fi cea mai frumoasă podoabă în casa voastră. Grijiiți să nu rămâneți fără el! Cumpărați-l până nu e târziu trimițând prețul înainte. **Revanzătorii și librăriile primesc rabat!**

Costă numai **1 cor. și porto 20 fil.** (cu trimitere recomandată **40 fil.**)

Comandați-l îndată dela:

1—10 (203)

Tipografia „**CONCORDIA**“ Arad, strada Zrinyi 1/a.

A apărut

în editura Comisiunii administrative a tipografiei arhidiecezane

Carte de rugăciune,

în care se cuprinde: Rugăciune de dimineața; rugăciunea sfintei treimi; rugăciune către Dumnezeu Fiul; Psalmul „Miluește-mă Dumnezeu“, etc.; rugăciunile mesei; Simbolul credinței; rugăciune de seara; rugăciune către Dumnezeu Tatăl; rugăciune către născătoarea de Dumnezeu; rugăciunea sfintei crucii rugăciune către domnul nostru Iisus Cristos și rugăciune la nenorociri și alte necazuri.

Se află în depozit spre vânzare la **Librăria arhidiecezană**, și se vinde legată în coare roșie și vînată cu **40 fileri**.

Format plăcut, mic, pentru a se putea purta și în buzunar.

Prețurilor profesorilor și învățătorilor, la comanda de cel puțin 50 exemplare, pe lângă achitarea prețului sau expedarea cu rambursă, li se dă **20%** rabat.

Este o carte de rugăciune foarte corespunzătoare nu numai pentru trebuințele sufletești ale ori cărui creștin, ci și ea dar la copii, precum și pentru ostașii din război, atât după cuprins, cât și după format și exterior.

A apărut și se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană din Nagyszeben—Sibiu:

Tipicul bisericii ortodoxe

intocmit pentru trebuințele preoților români și ale elevilor seminariilor

de

Aurel Popoviciu,

duhovnic-econom seminarial, instructor de cântări bisericesti și de tipic.

Aprobat de Preaven. Consistor arhidiecezan prin decizia din 21/VI 1916. Nr. 7238 B.

Se vinde numai legat cu **5 Cor.** plus **50 fil.** porto, recomandat.

A apărut și se află de vânzare la Librăria arhidiecezană:

Conlucrarea omului cu Dumnezeu.

Predici

de

Mihai Păcățian,

protopresbiter

și alți preoți din protopresbiteratul B.-Comloșului.

Prețul **3 cor.**, plus **12 fil.** porto.

Editura și tiparul tipografiei arhidiecezane.